

"Мала бойовий характер та нічого не боялася". Історія вбитої під час окупації Вікторії Іванової з Тростянця

[Христина Довбня](#) [Крістіна Члек](#)

10 березня 2023

Перша колона російської техніки зайшла у Тростянець, що на Сумщині, уже 24 лютого. Її було добре видно мешканцям вулиці Луніна. Щодня російські танки та БТри курсували і повз будинок родини Іванових. Вікторія разом із чоловіком Ігорем мешкали за 6 метрів від траси, тож детально могли розгледіти та порахувати, скільки одиниць техніки рухається і в якому напрямку.

"Тут дітей багато, тут вони були. Сина тільки не було, син ще рік тому виїхав до Англії. - *І якими були ваші перші думки? (кор.)* - Поганими. Вона (Вікторія Іванова - *ред.*) вискочила надвір: "Куди ви їдете, що робите?". Заходили вони, не виходили. Я її затягував, звичайно, могла і кинутися... вона така. А я ще, як на зло, руку перед самою війною зламав, на мотузку тягав... Зупиняться (*військові РФ - ред.*), стоять, напевно, команди чекали. Перші проїхали напевно штук 6-7. А потім десь за годину пішла колона, ми рахували... понад 100 одиниць", — розповідає про перші дні вторгнення Ігор Іванов, житель Тростянця.

Вікторія та Ігор прожили у шлюбі 32 роки. Позналилися на новорічні свята у Прибалтиці. Ігор Іванов там проходив військову службу. Вікторія працювала вихователькою у дитячому садочку. Пара одружилася, а у 1993 році з маленьким сином вони переїхали до Тростянця.

Кілька років тому подружжя облаштувало теплицю біля свого будинку, вирощували квіти. Це була ідея Вікторії, пригадає чоловік.

Квіти пропонували місцевим крамницям та продавали самостійно. Вивчали сорти, технології вирощування. Любов до квітів Вікторії передалася від мами.

"Я лягаю спати, покладу її голову собі на плече і сплю... Бойова, розбита. У неї стільки проєктів було різних", — каже про дружину пан Ігор.

Вікторія мала бойових характер та нічого не боялася, розповідає Ігор Іванов. Коли почалася війна, жінка почала допомагати ЗСУ та передавати дані про рух російської техніки у спеціальні закриті групи.

"Була закрита група, там було чоловік 8-10... Я й не ліз туди. Єдине, коли стояли, чи я записував, чи вона записувала. Потім передавала, скільки і чого минуло. Вони ж тут за день по два рази: то їдуть туди, то назад щодня", — пригадує чоловік.

Інформацію Вікторія передавала шляхом голосових повідомлень. Далі усе це видаляла з телефону. 13 березня Ігор востаннє спілкувався зі своєю дружиною. Через комендантську годину пошуками дружини Ігор зміг зайнятися тільки зранку. Шукав кілька днів.

"Вона пішла, зимові чоботи одягла, трико, футболку і халат, шапка. Вийшла, якби конкретно кудись — курточку одягла б, штани. Морози ж у нас тоді були до 15 градусів. Вона йшла туди. Я так і думав, що вона туди піде. Я до першого блокпосту дійшов, але мене теж близько не пустили... метрів 100-150, автомат.

— Далі не ходи, стріляти будемо.

— Така й така була вчора?

— Була. Ми її назад повернули.

Чоловік пригадує телефонну розмову дружини, із якої зрозумів, що вона має намір вийти надвір та з кимось зустрітися.

"Її, швидше за все, тут як завернули — і в машину. Автобус тут їздив і така будка із буквою "Z". У будку кидали людей, може, у вечірній час. І туди, видно, відвезли. Телефон... Вона завжди тільки дані передасть — і ці повідомлення прибирала. Але вони до кінця не прибираються, у хмарі зависають", — говорить пан Ігор.

Два місяці про Вікторію Іванову не було жодної інформації. Останнім коридором виїхали і невістка з дітьми, які мешкали неподалік.

"І туди ходив, думаю, зайду, дітей провідаю. Заходжу, а там стоїть з автоматом до молодичь заграє. Під мухою. Я зайшов, він одразу за автомат, розвертається... Я кажу: "Я – дід".

26 березня силами місцевих партизан, територіальної оборони та 93-ої окремої механізованої бригади "Холодний Яр", російських солдат вдалося вигнати із міста. Тростянець був остаточно звільнений. Після того, як росіяни залишили місто, Ігор продовжував шукати дружину. Згадує, ходив по усім можливим підвалам, де вони утримували цивільних. Однак марно. Коли запрацювала поліція – подав заяву про зникнення. Залишалось тільки чекати.

"Телефон почав виходити в мережу. "Сімка" недосяжна, а телефон вмикався, тому що проходили повідомлення в соціальні мережі. Це десь наприкінці квітня. Я дзвонив і на 102, і в чергування ходив. А потім у будь-які мережі з пошуку людей: і в державні, і в такі групи вступав, писав, і син фотографію виставляв. Я думав, може кудись вивезли, десь знайдеться. А тут у неї День народження... і мені дзвонять... На впізнання. У свої 53 і знайшлася", — ділиться чоловік.

19 травня Вікторію Іванову знайшов працівник місцевого елеватора на території підприємства. Ігор впізнав дружину по характерному шраму на тілі, волоссю та одягу. За свідченнями очевидців, росіяни викрили Вікторію, знайшовши у її телефоні фотографії їх переміщень. Жінку взяли в полон, жорстоко катували і на території елеватора вбили.

"Я хочу цю картинку забити. Важко згадувати", — каже пан Ігор.

Ігор Іванов нині залишається у Тростянці та вчиться жити без дружини. Квітами чоловік вже не займається — говорить, одному важко та й мотивації немає.

Володимир Зеленський 21 листопада 2022 року підписав [Указ](#) про посмертне нагородження орденом "За мужність" III ступеня двох жителів Сумщини — Вікторії Іванової та Сергія Проневича.